

Журавель Крістіна,
аспірантка кафедри МОУП спеціальності 073 «Менеджмент»
Інженерний інститут Запорізького національного університету
(Запоріжжя, Україна)

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ НА РОЗВИТОК ГНУЧКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Серед економістів нині відбувається дискусія, чи справді цифрова революція має значення для американської економіки. Провідні автори, що висловлюють скепсис з приводу буму продуктивності у США, як-от економіст Роберт Гордон з Північно-Західного університету, стверджують, що комп'ютери та інтернет, навіть у своєму новітньому мобільному варіанті, роблять менший внесок у зростання продуктивності, ніж винаходи, що з'явилися у результаті попередніх технологічних революцій, зокрема, електрика, широко впроваджувана з кінця ХІХ століття, двигун внутрішнього згорання, водопостачання й водовідведення. Тим часом технологічні оптимісти кажуть, що справжні результати комп'ютеризації ще попереду. Усі знають, що сьгоднішні комп'ютери працюють швидше за машин. Які три десятиліття тому займали цілий склад. Але не всі повністю усвідомлюють, що наступний крок – хмарні обчислення – дасть змогу домашнім комп'ютерам підключитися до обчислювальних потужностей цілої армії сучасних суперкомп'ютерів завбільшки з той склад.

Тяжко навіть явити, що може з'явитися у результаті переходу від обчислень до аналізу інформації, в результаті чого цифрові технології впливають на економічну продуктивність. Міра зарплат у нових економіках буде залежати від впровадження автоматизації і комп'ютеризації у промислове виробництво. Одна з найсучасніших новинок – пристрої, що можуть «друкувати» тривимірні речі (практично від технічних запчастин до корпусів мобільних телефонів) і прямо з тривимірного цифрового зображення. І всі компанії, що посідають 15 перших місць у світі у виробництві 3D-принтерів, американські, європейські та японські.

Ми послідуємо механізми гнучкого менеджменту на підприємстві в умовах цифровізації на прикладі успіху компанії «Тойота» в автомобільній галузі, в основі якого принципи і методи лін-виробництва, які вони запровадили протягом двох десятиліть після Другої світової війни. Зараз ці методи просочуються у кожний закуток планети.

Працівники «Тойота» поголилися на гнучкість робочих обов'язків та активне просування інтересів компанії шляхом ініціювання покращень, а не просто реагування на проблеми [1]. В довгостроковій перспективі робоча сила вносила постійні витрати, адже старе обладнання можна списати як металобрухт, а з людських ресурсів доведеться витискати максимум за сорок років праці.

Відповідно, що компанії було вигідно постійно поліпшувати кваліфікацію своїх працівників, щоб отримувати максимум не тільки від їхньої фізичної сили, а й знань та досвіду [2]. На заводі «Тойота» робітники мали змогу зупинити лінію негайно, якщо вони виявляють проблему і після зупинки конвейера над ліквідацією помилки працювала вся команда. Робітників навчали систематично відстежувати кожну помилку аж до першопричини (а для цього потрібно поставити запитання «чому?» до кожного рівня, на якому знайдено проблему), а тоді придумати рішення, щоб така помилка більше ніколи не повторилася [3].

Чим більше досвіду набували робочі команди для виявлення та відстеження проблем аж до першопричин, тим рідше вони зупиняли контейнерну стрічку. На сучасних заводах «Тойоти», де кожен робітник мав право зупинити лінію, продуктивність досягала до 100%, що є ознакою хорошого управління заводом. Найкращим підтвердженням правильності ідей хорошого управління є якість автомобілів «Тойота». Кожен постачальник мав випускати деталі якісно, щоб задовольнити попит наступного етапу виробництва та бути чутливим до змін ринкового попиту.

Розробка продукту неминуче пов'язана як з організацією процесів, так і з технологіями виробництва [4, с.88]. Таким чином, нова виробнича система «Тойоти» особливо добре підходила для отримання вигоди від постійних змін вимог споживачів до автомобілів та в автомобільних технологіях загалом. Завдяки лін-методам і лін-принципам до лін-конструювання фантастично поліпшилася продуктивність, якість продукту та швидкість реакції на зміни споживацького середовища. У світі запанувала ера лін-виробництва, лін-методів та лін-технологій. Принципи ощадливого виробництва «Тойота» завершила формувати до 1960-х рр. Питання лін-виробництва – це одне з найважливіших питань сучасної економіки, її конкурентоспроможності та якості виробництва.

Важливість технологічного ровику в США стала ще більшою з огляду на уповільнення економічного розвитку у світі. Питання сьогодні стоїть так: що виведе глобальну економіку на наступний рівень? Як стверджує підприємець Пітер Тіль, наступний рушій зазвичай з'являється у матеріальних результатах розвитку нових технологій, а це, найімовірніше, може відбутися у таких країнах, як США, де система сприяє інноваціям.

Наприклад, очікується, що розвиток технологій 3D-виробництва дасть виробникам можливість створювати товари для індивідуальних споживачів з меншими втратами, ніж у масовому виробництві на заводах сучасного азійського зразка з працівниками-людьми. А мірою того, як розвинуті країни, приміром Китай, багатітимуть, зростатиме запит їхніх споживачів на сучасні індивідуалізовані товари, що вироблятимуться переважно в США. Як відзначає американський економіст, США є провідним експортером продукції, що має найвищі шанси на високий попит у майбутньому з боку нових економік, зокрема цивільні літаки, напівпровідники, автомобілі, ліки, техніку й обладнання, автомобільні аксесуари тощо. Технологічне лідерство послабляє боргова залежність провідних держав світу. По суті, ключем до відновлення світової економіки після кризи першої декади двохтисячних якраз і стала політика збільшення боргу.

Глобальний борг (трлн. дол. США)		
	2012	2019
Сукупний глобальний борг	208.2	250.9
США	54.1	69
Країни Єврозони *	52	50.4
Японія	31.5	27
Китай	16.8	40.3
Велика Британія	13	12.3

- Країни Єврозони включають 19 економік європейського валютного союзу. Джерело: Institute of International Finance [5].

При цьому варто зазначити, що за оцінками МВФ практично 40% (приблизно 19 трлн дол. США) накопиченого в провідних економіках корпоративного боргу перебуває в зоні ризику дефолту в разі настання глобальної економічної кризи. Проте поширена нині політика монетарних стимулів особливо небезпечна для країн з високим рівнем державного боргу, тому що в разі негативного сценарію фактично істотно зменшує ефективність фіскальних стимулів. На поточний момент на балансі центробанків знаходяться сукупні активи на суму більш як 16 трлн дол. США.

Можемо зробити висновок. Кардинально відмінні підходи розвинутих країн до вирішення головних проблем – скорочення заборгованості і підтримання високого технологічного рівня у

глобалізованому світі – виведуть їх на дуже різні траєкторії зростання. Якщо вразховувати ці міркування, незважаючи на великий державний борг і небезпеку різкого уповільнення 2013 року, США мають великі шанси стати проривною країною наступного десятиліття.

Список використаних джерел:

1. Аппело Юрген Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами». Харків: Вид-во «Ранок: Фабула», 2019, 432 с.
2. Воронкова В.Г. Цифрова економіка & цифровий менеджмент інформаційного суспільства // Збірник матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічним розвитком регіонів та держави» / [за ред. А.В. Череп]. Запоріжжя : Видавництво ЗНУ, 2019. С. 20-21.
3. Cherep A.V., Cherep O.H., Krylov D.V. and Voronkova V. H Methodological approach to the redistribution of investment projects within a company According to formal criteria // Financial and credit activity-problems of theory and practice. Volume 28, Issue 1. 2019.P. 256-263.
4. Джеймс П. Вомак, Деніел Т.Джонс, Деніел Рус. Машина, що змінила світ. Історія лін-виробництва –таємної зброї «Тойоти» в автомобільних війнах. Київ: Пабулум, 2017.388 с.
5. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/biz/economics/chi-zmozhe-svitova-ekonomika-zabezpechiti-dlya-sebe-shche-kilka-bezkrizovih-rokiv-50055058.html>
8. Воронкова Валентина, Кивлюк Ольга, Нікітенко Віталіна, Рижова Ірина. Stem-освіта як фактор становлення і розвитку smart-суспільства // Становлення і розвиток інформаційного суспільства як основи забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави». Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції 23–24 листопада 2017 року / Ред.-упорядник: д.філософ.н., проф. В.Г.Воронкова. - Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2017.- 276 с. С.81-84.
9. Воронкова В.Г. Административная деятельность как объект саморефлексии руководителя // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: науковий вісник: збірник наукових праць. - Київ: Вид-во УАН ТОВ "НВП "ВІР", 2015. Вип.100. С.91-97.